

Pamięci Elżbiety Suwary-Jędrykiewicz In Memory of Elżbieta Suwara-Jędrykiewicz

Maria Szajewska-Urbaniec

ELŻBIETA SUWARA-JĘDRYKIEWICZ
(1939–2025)

Przed wielu laty, gdy rozmawiałam z Elżbietą o Jej zdolnościach redaktorskich, usłyszałam, że Ona jest tylko „panią od przecinków”. Rozbawiło mnie to serdecznie, ponieważ wiedziałam i widziałam, że bez Jej bardzo starannej redakcji wiele albo nawet wszystkie artykuły, opracowania i dokumentacje przygotowane przez pracowników Instytutu Badawczego Leśnictwa nie posiadałyby takiej formy, jaką po Jej redakcji otrzymywały. Było to wynikiem Jej talentów, ale także bardzo starannego przygotowania do tej pracy, jakie uzyskiwała pracując kilka lat w Państwowym Wydawnictwie Rolniczym i Leśnym. Czytelnicy prac przygotowanych przez nią do druku, nieznający warunków pracy w PRL i wymogów cenzury, będą niedowierzać, że pisanie o sprawach leśnych mogło być politycznie niepoprawne.

Elżbieta urodziła się 23 maja 1939 roku w Starachowicach (miasto powstało w 1936 z osady Starachowice i miasta Wierzbnik, otrzymawszy nazwę Starachowice) w wielodzietnej rodzinie Wandy i Stanisława. Miała pięcioro rodzeństwa, dwie siostry i trzech braci. Matka zajmowała się domem, a ojciec pracował w jednym z zakładów Centralnego Okręgu Przemysłowego.

O sytuacji rodziny podczas wojny niewiele wiadomo. Natomiast po jej zakończeniu, Elżbieta rozpoczęła naukę w szkole pod-

stawowej (w 1948 roku), a następnie dostała się do Państwowego Gimnazjum i Liceum Ogólnokształcącego, które powstało jeszcze przed wojną, w 1936 roku, jako prywatne gimnazjum koedukacyjne. Szkoła istnieje do dzisiaj i obecnie jest w sieci szkół objętych patronatem UNESCO.

W 1957 roku zdała maturę i starała się dostać na studia medyczne. Przez rok po maturze pracowała. W 1958 roku dostała się na Wydział Leśny Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego który ukończyła w 1963 roku, uzyskując dyplom magistra inżyniera leśnictwa. Praca magisterska, którą przygotowała w Zakładzie Ubocznego Użytkowania Lasu, dotyczyła runa leśnego ze szczególnym uwzględnieniem bazy surowcowej jagodzisk czernicowych. Równocześnie z przygotowaniem pracy magisterskiej zaczęła pracę w Instytucie Badawczym Leśnictwa na umowę zlecenie.

Następnie, od 1964 roku została zatrudniona w nowo powołanej placówce w ramach współpracy Instytutu Badawczego Leśnictwa i V Wydziału Polskiej Akademii Nauk o nazwie Pracownia Badań Ekonomicznych Leśnictwa i Drzewnictwa (pracownia miała swoją siedzibę w budynku IBL). Pracownią kierował prof. dr Tadeusz Molenda. W pracowni tej Elżbieta Suwara została powołana na stanowisko adiunkta i pracowała na tym samym stanowisku do

jej likwidacji. Po likwidacji Pracowni, rozpoczęła pracę w Zakładzie Ekonomiki Leśnictwa IBL.

Jej zainteresowania naukowe dotyczyły roli lasów w przestrzennym zagospodarowaniu kraju, zasad ekonomicznej wyceny poza-produkcyjnych funkcji lasu, wartościowania lasu i szacowania szkód łowieckich w leśnictwie. Nie do przecenienia był udział Elżbiety w szczególnie starannie przygotowanym opracowaniu zmiany lesistości województwa kieleckiego w ciągu ostatnich trzystu lat.

Jej opracowania naukowe były wykorzystywane w innych badaniach, jak określanie zależności szkód w leśnictwie od stadium rozwoju drzewostanu, stopnia jego uszkodzenia oraz powierzchni uszkodzonej. Metodyka ta dawała możliwości szacowania wyceny kompleksów leśnych oraz zbudowania tablic miąższości drzewostanów.

W 1988 roku została powołana na stanowisko kierownika Zakładu Informacji Naukowej IBL, obejmującego pracownię analityczne dotyczące literatury leśnej i bibliotekę. Biblioteka IBL była centralną biblioteką leśnictwa w Polsce i prowadziła wymianę informacji z bardzo wieloma bibliotekami Europy i świata. Przedsięwzięcie było dla Niej wyzwaniem. Znakomicie się w tym odnalazła i do końca swojej pracy zawodowej prowadziła ten duży i rozwijający się dział z sukcesami otrzymując nagrody, wyróżnienia i podnosząc swoje umiejętności dzięki uczestnictwie w rozmaitych kursach. Dotyczyło to przede wszystkim tworzenia, udoskonalania i upowszechniania zautomatyzowanych baz danych bibliograficznych z dziedziny leśnictwa i nauk pokrewnych, których znaczenie w tej bardzo obszernej dziedzinie było coraz wyraźniej dostrzegane.

Reasumując, należy napisać, że Elżbieta była autorem lub współautorem około 40 publikacji i opracowań, wśród których do najbardziej znaczących należą: „Teoretyczne założenia i obliczenia optymalnego wieku rębności” „Stan i tendencje przemian w strukturze użytkowania ziemi w Polsce z punktu widzenia leśnictwa i ochrony środowiska naturalnego”, „Ustalenia zasad ekonomicznej oceny pozaprodukcyjnych funkcji lasu” oraz „Teoretyczne podstawy i założenia do metodyki szacowania strat wywołanych przemysłowymi zanieczyszczeniami powietrza atmosferycznego w lasach”

Niezwykle ważną dziedziną, w której była zaangażowana, była praca na rzecz Polskiego Towarzystwa Leśnego. Opracowywała i przygotowywała do druku materiały dotyczące działalności tego istniejącego od ponad stu lat stowarzyszenia, a zwłaszcza materiały na doroczne zjazdy, w których niemal zawsze uczestniczyła. Przygotowywała do druku, przede wszystkim pod względem redakcyjnym i stylistycznym, materiały przysyłane przez terenowe oddziały PTL dotyczące bieżących spraw, materiały do publikacji, ulotki itp.

Została wyróżniona zespołową nagrodą II stopnia Ministra Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej (dwukrotnie) oraz odznaczona Srebrnym Krzyżem Zasługi, Złotą Odznaką Honorową PTL, złotą odznaką „Zasłużony dla Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej” oraz odznaką „Zasłużony dla Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego”.

Elżbietą była atrakcyjną kobietą, zawsze zadbaną. Mąż, Jan Jędrkiewicz, zmarł w kilka lat po ślubie (1979), córkę Agatę

wychowywała sama, ponieważ nigdy nie wyszła po raz drugi za mąż. Miała także dwie wnuczki – Mariannę i Zuzannę.

W 2020 roku Elżbieta uległa bardzo niebezpiecznemu wypadkowi na szosie krakowskiej koło Sękocina. Ponad 2 miesiące spędziła w szpitalu. Przez ostatnie lata życia była pod stałą opieką córki Agaty i Jej rodziny. Zmarła w grudniu 2025 roku. Została pochowana w grobie rodzinnym na Cmentarzu Wawrzyszewskim.

Wykaz wybranych publikacji i dokumentacji naukowych znajdujących się w zbiorach biblioteki IBL

- Trampler T., Suwara E. 1965. Teoretyczne założenia i sposób obliczania optymalnego wieku rębności na przykładzie drzewostanów sosnowych. Doniesienie tymczasowe, *Sywan* 109 (6): 66–68.
- Suwara E. 1967. Referaty przekazane na XIV Kongres IUFRO – Monachium 1967
- Trampler T., Suwara E. 1968. Teoretyczne założenia i obliczanie optymalnego wieku rębności, Pr. IBL, nr 365: 229–233.
- Partyka T., Suwara E., Szymański B. 1974. Stan i tendencje przemian w funkcjach lasu w aspekcie ogólnokrajowym i regionalnym. IBL, Warszawa (maszynopis).
- Partyka T., Suwara E., Szymański B. 1974. Stan i tendencje przemian w strukturze użytkowania ziemi z punktu widzenia leśnictwa i ochrony środowiska naturalnego. IBL, Warszawa (maszynopis).
- Suwara E. (red.) 1975. Oddziaływanie przemysłu na lasy. Z.7; X lat działalności Komisji do Spraw Gospodarczo-Leśnych i Rekultywacyjnych w rejonach przemysłowych. PWRiL, Warszawa. 107 s.
- Suwara E., Szymański B. 1975. Próba modelowego określenia struktury przestrzennej leśnictwa w regionie kieleckim. IBL, Warszawa (maszynopis).
- Partyka T., Suwara E., Szymański B. 1975. Stan i tendencje przemian w produktywności lasu ze szczególnym uwzględnieniem skutków wynikających z intensyfikacji produkcji leśnej. IBL, Warszawa (maszynopis).
- Partyka T., Suwara E., Szymański B. 1977. Stan i tendencje przemian w strukturze użytkowania ziemi w Polsce w latach 1970–1990 z punktu widzenia leśnictwa i ochrony środowiska naturalnego. Pr. IBL, nr. 521/527, s. 3–39.
- Suwara E. 1980. Badania nad strukturą przestrzenną leśnictwa w regionie o zróżnicowanych funkcjach. IBL, Warszawa (maszynopis).
- Grochowski W., Suwara E. 1980. Działalność piśmienniczo-naukowa, wydawnicza i popularyzacyjno-informacyjna Instytutu, *Sywan* 124 (12): 77–84.
- Obmiński Z., Partyka T., Suwara E., Szymański B. 1983. Synteza badań nad strukturą przestrzenną leśnictwa w Polsce. Pr. IBL, nr 595/601, s. 3–34.
- Partyka T., Parzuchowska J., Suwara E. 1983. Ustalenie metodyki szacowania strat w gospodarce leśnej. Etap II: Metodyka określania szkód przemysłowych, wyceny strat i odszkodowań leśnych. IBL, Warszawa (maszynopis).
- Partyka T., Parzuchowska J., Suwara E. 1985. Ustalenie metodyki szacowania strat w gospodarce leśnej. Etap IV: Metodyka określania szkód i wyceny strat spowodowanych przez czynniki biotyczne i abiotyczne. IBL, Warszawa (maszynopis).
- Partyka T., Parzuchowska J., Suwara E. 1985. Ustalenie metodyki szacowania strat w gospodarce leśnej. Etap V: Zasady budowy tablic wartości lasu. IBL, Warszawa (maszynopis).
- Partyka T., Parzuchowska J., Suwara E. 1986. Budowa tablic wartości lasu z podaniem równowartości w m³ drewna tartacznego sosnowego II klasy jakości. IBL, Warszawa (maszynopis).
- Partyka T., Parzuchowska J., Suwara E. 1986. Przesłanki ekologiczno-ekonomiczne wyceny użytecznych funkcji lasu w zagrożonym środowisku leśnym, *Sywan* 130 (11): 53–61.
- Partyka T., Parzuchowska J., Suwara E. 1987. Metodyka szacowania strat z tytułu szkód wyrządzanych przez zwierzyń w środowisku leśnym. + Wytyczne. IBL, Warszawa (maszynopis).
- Partyka T., Parzuchowska J., Suwara E. 1987. Doskonalenie systemu szacowania strat na skutek zmniejszania się produktywności gruntu leśnego (siedliska). IBL, Warszawa (maszynopis).
- Ciepielowski A., Dunikowski S., Falencka-Jabłońska M., Gorzelak A., Grzyb M., Janson L., Karlikowski T., Kliczkowska A., Kolk A., Kwiecień R., Łonkiewicz B., Ostalski R., Rządowski S., Sierota Z., Smykała J., Sobczak R., Suwara E., Zajączkowski J., Zajączkowski K. 1994. Projekt strategii rozwoju leśnictwa w Polsce. IBL, Warszawa (maszynopis).